...ngigyi soçaliis baidaliigi togtooko II dugaar tabanƶiliigi daiçalan ugtajaa

... byriin proletaariuud negedegty! — Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

ҮNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
B-M. zeblɵliin emenees eder byri niitelegdene. IX ƶilde garça baina.

1933 onii
Janvaari 1 eder

№ 1 (858)

Zakika yne:
Sara byriin 1 tekerig. Alban gazaruudta 1 tek. 30 mon. Gadaada ulasta—1 tek. 50 mon.
Dugaar nasoodiin yne 5 mongo

„B-M. Ynenii" koroonii aadris:
Верхнеудинск, Центросоюзная ...
тел. ... каб. ред. ...

Tariaab... ikeliigi šiidkeke

Koliin pyynktenyydiin tariaagi staanca şadariin pyynktenyydte ene daruida çireke

...ojor dugaar tabanƶiliin bogoso deere

...pitaalta ulasuudta cag zuuriin ...lizaaciin eces jiresen baikada ... ulas bol tyryyşiin tabanƶiliin ...iigi dyrben ƶilde gyicedke- ...ocialiismiin joso deere bataza- ... Ene jike tyykete ilaltada bol ...viig nam bol nɵk. Staalin ...idalgata Tɵb komiteediin kɵ- ...ri doro kubiskaliin daisan tro- ...ma ba baruunii kelberil bolon ...itei ajadan dagaldagçadtai eris ...ceze namiin zinkeni şugamii- ...iruulan olon milijoon proli- ...uud ba azalçan ergɵniigi za- ...a yre mɵn bina.

...tyryyşiin taban ƶiliin tɵsɵbtɵ ...oo baikaadaa „Urida oroson ...aalta josonii ulasuudaas gee- ...en kemzeenii zaigi deegyyr ...a kelebel aiban ƶilde gyize ...ke josotoibdi" geze nɵk. Staa- ...elesen belei.

...enɵɵ tyryyşiin taban ƶiliin tɵ- ...gi dɵrben ƶilde gyicedkeed ...r dugaar taban ƶiliin bogoso ... baiza ker zerge gyize jaba- ...a karabal aradiin aza yiledbe- ...n şiidkekii çanartai yndesen ...ibarinuudaar ilasaniigi yzebel ...luu nyyrsenii yiledbereer SSSR ...s 1929 ondo 6-ki suuri ezelze bai ... bolbol 1932 ondo 4-ki suuri- ...dabkin orobo, neefti toso abal- ...ar 3-dakiaas 2-dokido, cakilgaan ...liin kyçe ezeleke talaar 9-deki ...rida, şirem çudkalgaar 5-daki ...riaas 2-dokido, bolodiin yiled- ...ride 5-daki suuriaas 2-doki suu- ...a garazai. Yiledberiin oronuu- ...n byteesen bykii juumanii kem- ...zeer bolbol Jevroopiin ulasuud ...tor 32 ondo tyryyşiin suuri eze- ... Bykii yiledberiin byteesen ...manii 99,8% socialiis yiledbe- ...e byteegdesen baina. „Ken ke- ...gi ilanab?" gesen Leeninii asuu- ... socialiismiin talada bucalta ...ei eceslen şiidkegdeze socialiis- ... josonii ekonoomikiin yndesen ...uri tabin bekilegdebe. „Aradiin ...algi byke talaarni teeknigiin ...ondo yndesen baaza baiguulag- ...ba."

Kedɵɵgiin azal bol aikabtar koi- ... kocoroson butarkai josonii ...idalaas socialiis josonii kynde ...dyystride tulgalaza delekei deere ...igaa ulasuudta yzegdee yge- ...nkidkemel, tomo, teeknigiin ky- ...gi keregleke azal bolbo. SSSR ...asiin bykii ygeitei dunda ça- ...ltai 61,6% kamtiin kolkoos azal- ... elseze 32 onii kabariin taril- ...n debeskeriin 63,41% ezelebe. ...e ilaltiin yndesen deere tariia- ...yn tesen rajoonuudta niudargan ... usadkagdasan baina.

...tyryyşiin taban ƶiliin tɵsɵbiigi ...ɵn ƶilde gyicedkesenii ene ... bol kojordugaar taban ƶilde ...i ygei socialiis niite baidalda ...ko zoriigo tabika erke baidal ...bo" edener, bol cekelen angiin ...iigi usadkaka teeşe kɵtɵlɵn ...içana" (Staalin).

...azaliin ba sejol bolbosoroliin ...aar kozomdoson SSSR ulasiin ...zairiin oron bolko Buriaad-Mo- ...oliin respyyblig bol tyryyşiin ta- ...n ƶiliin tɵsɵbiigi amzaltatai gyi- ...dkebe. Tyryyşiin taban ƶil doto- ...o Şiliin zavood, mekanlit, zaga- ... bolbosoruulka konseerviin za- ...od, maka bolbosoruulka kombi- ...at, cakilgaan kyçenii tɵbiin sta- ...ca zergenyydiigi baiguulkatai ...dali tyryyşiin tabanƶiliin tɵsɵbtɵ ...roogyi Baruun Jevroopada baigaa ...gei tomo remzavood Buriaadiin ...iigaantiigi boskozo ekilegdebe, ...erbee tyryyşiin tabanƶiliin ekin- ...e yndesen prolitaarinariigi ku- ...uugaa daraza tooloko zişeetei bai- ...an bolbol, odoo yjede mingaa- ...laar kelceke zişeetei bolzoi.

Tyryyşiin tabanƶiliin tɵsɵbɵɵ bol tyynii syylşiin ƶilde Respyyb- ligiin byke ygeitei dunda çadalta- niigi kolkoosto elsyylke jabadalii- gi 20% bagcaalagdasan baigaa bol 1932 onii syylde 66% kolkoosiin baidalda elseze maliin toogiin ba tariaanii debiskeriin talaar kolkoo- suud şiidkekii suuri ezelzei. Kɵ- dɵɵnii azaliigi tavaarzuulka feer- menyyd nutag nutagta delgeresen eldeb kuşuu maluudiin keden so- vkoosuud baiguulagdazai, kolkoo- siin delgerekiin yndesen deere an- gi bolko niudargaçuud butargag- dasan baina.

Ede zaagdagça kedii barimta- nuud. bol aza yiledberiin baiguu- lalta ba kɵdɵɵ azaliin kɵgzɵltiinç talaar Buriaad oronii socialiisma josonii şiidkekii çanartai bolsonii ni damz... ygei baina.

...eç kotiin yiledberiin azal ba ... jabadal ba kɵdɵɵ aza- li... baiguulaltada dutuu zyilyydii- gi kojor dugaar tabanƶiliin bogoso deere temdegleltei baina gebel kotiin yiledberide tyryyşiin taban ƶiliin tɵgɵskɵkii ƶiliin yiledberi barilga—sangiin tɵsɵb byrin (77,4% gyicedkegdebe) gyicedkeze çadag- daagyi, enyynii yndesen saltagaa- ni bol nɵk. Staalinii surgaan zaa- bariigi bodoto kereg deere beje- lyylke keregte aza yiledberiin kɵtɵlbɵrilɵgçɵd daiçalakii josoor cukarilta ygei temeceze çadaa ygei opiratiivno nugarkai kɵtɵlbɵri du- tamag jabuulsan uçaraas kɵdɵlmɵ- riçɵdiin subalta jike baisan. kɵ- dɵlmɵriin byteel baga baisan dee- rees bolbo; kɵdɵɵgiin azalda karabal manai respyybligte yndesen azai bol ko maliin azaliigi ɵskɵbɵrilɵkɵ jabadalda kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylkiin yndesen deere şuud kubilalta kii- ze kɵgzɵɵgdɵkɵ aikabtar jike ja- buulgiigi gyiced bejelyylegdeze çadagdaa ygein şaltagaanaas niu- d a r g a ç u u d i i n i l e d a l d i i n jabuulgiin yreer maliin too neme- kees baitagai nileeken koroson tuiliin jike dutuu zyil baina.

SSSR dotorki zaka kizaariin respyyblig mozonuudtai zergeçen alkaza angiin ilgalta josiigi usad- kaza soc aliis niite bɵlgɵɵniin bai- dalda orolcozo jabasan manai Bu- riaad respyybligiin nam zɵblɵliin emkinyyd bol ene yndesen dutuu zyilyydiigi kojor dugaar taban ƶiliin bosogiigi alkaka yjede nen tyryylen usadkakiin tula zagsaka josotoi azai, Kotiin indyystriin baiguulaltada kɵdɵlmɵriçɵdiigi te- dken kangaka jabadaliigi yiledbe- riige sangiin tɵsɵbiigi gyicedkeltei nigta kolbuulan jabuulza yiled- beriin orondo kɵdɵlmɵriçɵn nii- tede socialiis zarçam bekizyylke kereg bol kɵdɵlmɵriçɵdiin cubal- tiigi usadkaka ba kɵdɵlmɵriin byteeliigi çanarzuulka onison sizem mɵn bolno. Kolkooziin baiguu- lalta bol RSFSR-iin, AKZ-in BK(b) Namiin Mozkoomiin ba Respyyb- ligiin AKZ-iin kolkoosçonii mal ɵskɵkɵ tukai gargasan togtooliigi bodoto kereg deere kyçendeni oruulkiin koinoos şuud temeceke geke juu ondoo ygeer kelebel negɵn talaas kolkoosuudiigi ka- mandalan ygeigeer gabşagai şudar- guu kolkoosçonii yyskɵl dyrişe- lyydiigi uragşa tatan abça negɵɵ talaas kolkoosçonii ɵmçiin mal ɵskɵbɵrilɵlcɵkɵ joso, mal azaliigi socialiis josoor kɵgzɵɵkɵ keregiin zam baisaniigi kazalauulka niudar- gaçuudiin tarşalganuudiigi cuka- riuulan ygei „ɵɵrɵɵ byteke" ka- rankiin uraskalda naidaad baika sanal bodoluudiigi eris cokizo, kolkoosçodiin ɵmçiin ermelzelelii- gi socialiismiin zorilgotoi kolbuu- lan jabuulka zamiigi tabika kere- giigi kolkoosuudiin ɵdɵr bykenii azal kɵdɵlmɵridɵ bodoto deere bejelyylke jabadal bol mal azaliigi ɵskɵbɵrilkɵ jabadalda garasan ...eki gyn dutuu baidaliigi usa- ...kiin yndesen şizɵm mɵn bolno.

„Kojor dugaar taban ƶiliin kyn ...amitaniigi angi ygei socialiis niite baidalda elsyylke tyykete jike tɵ- sɵbiigi gyicedkeke zamdaa kɵg- zɵltiin berkeşeelyydiigi uçaraka ygei zɵndɵɵ amarkan jabaka bi- şe angiin temeceen zarim gazar niutaguudta ulam kurcadaka zai- laşa ygei tula socaliismiin ilalta doro daragdaza bykii angiin dai- san etegeedyydiin ylegdel şaara niudargaçuud, lama, nojodiin er- melzeleliigi arçalaka ene yjede yndesen ajuul bolko baruunii kel- beril ba ilangujaa kotiin zizeken byrzüitenii yzel bolko „zyynii" nuglaa garaka yzegdelyydiigi bo- lon tedentei ajadan zokildoko ja- badaluudtai eris temecen namiin emkiigi namiin zinkeni şugamiigi toiruulan daiçalakii çanariigi ɵr- gɵn zangidaka tuiliin çukala ke- reg bolno.

Kɵdɵlmɵriçɵn angi bol ykeze baigaa kapitaliis ete- geediin esergyycelgede kai- ragyi cukariuulta ɵgɵn, aza- lçan aradiin dundaki byr- züitenii ba ziseken byrzüitenii kuurmag sanaliigi ilan, tede- niigi socaliis josoor tabtan kɵmyyşyylkiin cukariltagyi kɵdɵlmɵriigi jabuulan, gan- cal kapitaliismiin ylegdelyyd- tei temeceke temecel dotor socaliizmiin şine byteemze- nyydiigi kangana.

Ene bol koinogşodooç za- rim gazaruudta angiin teme- celiin kurcadaliin basal zai- laşagyin kamta, azalçanii za- rim yje ba bɵlegyydtɵ byr- züitenii nɵlɵɵnii yldekiin ba zarim uçaruudta jikedkiin, zailaşagyi, basa ɵnii udaan cag dotor kɵdɵlmɵriçɵnii dun- da ba namdaç prolitaarinarta kereg angiin nɵlɵɵni nebte- ren o... zailaşagyigi tem- deglene. Iimiin tula prool- taariin digtatuurigi bekizyy- ke ba oportuniztai ba ilan- gujaa odoo yjede gol ajuul bolko baruunii kelberiltei te- meceke temeceliigi koinog- şodoo delgeryylke jabadaliin yyrge namiin urda garaad baina".

(BK (b) N-iin 18 dugaar konfereenciin togtooloos).

Kojor dugaar taban ƶiliin pro- graamiigi gyicedkeke jabadalda aimaa zerge amzaltatai dabkika kereg bol manai Buriaad-Mongol respyybligiin erke baidalaar bo- yndesen sojoliin baiguulaltiigi an zerge kurdan jabuulasanaas nen yiemze şiidkegdene. Ene froonto deere tyryyşiin taban ƶilde olo- son nileed jike amzaltanuudaa ulam bekidkeze caaşani yndesen sojoliin baiguulaltada bolşoviigiin tempeer kurdabçalaza ene zoril- giigi cegneke ygei mɵnɵɵ yjede gol ajuul bolko jike orosiin dee- renkii yzel ba buriaadiin niudar- gan lama nojodiin ermelzeleliigi arçalaka buriaadiin naconaliizm bolon tedentei zokildon niiseke sanal bodoluudtai eris temeceke jabadalda nam, zɵblɵliin emkinyyd BK(b) N-iin Moziiin komiteediin kɵtɵlbɵri doro zagsaza angi ygei socaliis niitiigi baiguulka keregte şuud dabkinaa.

Koliin pyynketenyydiin tariaagi şuud çireke

Tariaabeledkeliin tɵsɵb bol tɵ- mɵr, usan zamuudaas kolo ga- duur pyynketenyydte beledkegde- sen tariaagi staanciiu dergedeki pyynketenyydte cɵm kajagdasan— çiregdesen baibalni gyicedkegde- sen. deere toologdoko josotoi. Manai respyyblig dotor kolo ga- duur pyynketenyydees staanca- nuud şadariin pyynketenyydte çireke jabadal jike muu baina. Tariaabeledkeliiu tɵsɵbiigi gyiced- kesen aimag rajoonuudç ene ta- laar jike koino, enyyniigi kereg- seel ygei tabisanii açaar kolo ga- duur pyynketenyydte nileed ygei, olon mingan ceentnir tariaa odoo kebteze baina,

Dekaabri 29-nii ɵdɵriin medee- geer bol manai respyybligte iime kolo gaduur pyynketenyydte kam- ta 100 mingan ceentnir tariaa baina. Tariaabeledkeliigi cɵm gyi- cedkesen aimaguud gekede: Tyn- ken, Selenge, Jaruuna, Agiin ai- maguud staancaas kolo gaduur pyynketenyydiin tariaagi staanciin dergedeki pyynketenyydte çirekɵ tukai sanal bodoloo oroi tabiaa ygei, koliin pyynkntenyydte be- ledkesen tariaani cɵm kedɵlɵɵ ygei kebteze baina.

Kiaagta ba Kori kojorto 30 tu- kai mingan ceentnir tariaa koliin pyynketenyydte kebtene, Iime baidal bol jaaç teseşe ygei bai- na.

Tariaabeledkeliin tɵsɵbiigi ko- lo gaduur pyynketenyydees staan- ciin dergedeki pyynketenyydte cɵm çiregdesen baibal gyicedke- sen deere toologdoko josotoj ge- ze nam zasagiin zygees tobço to- dorkoigoor zaasauliigi jaaç marta- karga ygei baina. Uçar iimees tɵmɵr ba usan zamaas kolo ga- duur pyynketenyydte kebteze bai- san tariaagi ene daruida çireke jabadalda nam, zɵblɵliin kyciigi emkidkeze enyyniigi darui dyyr- geke josotoi. Ilangajaa tariaabe- ledkeliin tɵsɵbiigi gyicedkesen Aga, Tynken, Jaruuna, Zakaamin, Selenge geke metiin ba mɵn tari- aabeledkeliin tɵsɵbiigi odoo dee- re gyicedkel ygei baisan aima- guudç bol gaduur pyynketenyy- diin tariaagi ene darui çireke jo- sotoi.

Koriin ba Kiaagtiin aimaguud- ta 30 tukai mingan ceentnir tariaa koliin pyynketenyydte kebteke tu- la, ene kojor aimaguud ene tari- aagi darui çireke josotoi bai- na.

Ene koliin pyynketenyydiin ta- riaagi çireke imagta çireke kycen jike kereglegdeke tula zokiko kemzee abaza morin kyciigi em- kilke keregtei baina.

Bodonguud tariaabeledkeliigi gyicedkeed, tarilgiin beledkelde orobo

Mukar-Şiberiin aimagiin Bodon- guudiin somon bol jɵrɵnkiidɵɵ yrgelzeer kamtarsan somon baina. Odoo byke ulas tɵriin azakuin kampaaniinuudiigi sain engergeze zarim kampaaniin tɵsɵbiigi dyyr- gesen baina. Tariaabeledkeliin tɵ- sɵbiigi nojaabri 1-de 100% gyi- cedkebe. Ene bol kolkosçodiin ba ɵmçɵtɵnii dunda nebterɵliin kɵdɵlmɵriigi ɵrgɵɵr jabuulza, ɵr- nɵg kolkoosçodiigi tariaanii tɵlɵɵ temeceke temecelde şuud kabaa- duulza çadasanii ba kɵdɵlmɵriin kyçiigi zɵbɵɵr tabisan, angiin borouu etegeedyydtei eriş temecɵ- senii açaar tariaabeledkeliigi nam zasagiin tabisan bolzoroos urida gyicedkezei.

Mɵnɵɵ byke tariaagaa janvaari 1 kyrtele sɵm cokizo ene bolzor- to yrisenii foondo ba kɵdɵlkɵ ygei foondonuudiigi kabariin ra- rilgiigi kangakaar baiguulkiigi oroldozo baina. Tus somon bol odoo ɵbosɵ, mɵngɵn san ba mo- dobeledkelyydte byke kycee onco- lon kanduulza tɵsɵbiigiini darui gyicedkekiin tɵlɵɵ somonii ideb- kiteniigi emkilze baiea. C—don.

D-Kudan ba Kezengiinkid yrisenii foondiigi darui togtooko josotoi

Kori. Doodo Kudan ba Kezen- giin somonuudta tariaabeledkeliin tɵsɵbiigi kamtiinç ba ɵmçiinç seegterte cɵm gyicedkesen baina. Ene somonii nam zɵblɵliin kol- koosiin emkinyyd tariaabeledke- ligi gyicedkeseer byke tariaagaa cokizo yrisenii ba kɵdɵlkɵ ygei foondonuudiigi togtooko jabadal- da byke kycee oncolon kabaa- duulka josotoi aad, enyynii cɵg- nee ygei deereesenii bolzoi. Odoo yrisenii foondiigi togtooko tɵsɵb araikan keden kubi bolbo. An- giin daisad lama, niudargaçund ilangajaa ɵmçiin seegteriin dunda enyyniigi esergyycen nɵmlol kiize mɵn saad kiize baisan barimta baina.

Angiin daisanii nɵmloliigi ba ɵɵrɵɵ byteke jabadaluudiigi bu- tacokizo kabariin tarilgi gyiced kangaka yrisenii foondo togtoo- ko.

Dulma.

ZƟBLƟLTƟ ULAS DOTOR

Tyryyçiin tabanƶiliin ilaltanuud

Moskvaa, 31 (T). Tyryyçiin ta- banƶiliin ilaltanuudiin negeni bol ... saitai metaluurgiin kyçete ... baiguulsan jabadal bolno. Gol gol sain çanariin metaaluu- ... yledberiigi delgeryylen bai- guulsanii açaar gadanaas baraa oruulka jabadalda 275 milijoon tɵkɵrig altan kiinagdadagdasan bai- na. Kub s... ɵmɵnɵ Orosiin orondo sain çanariin bulad yiled- berlike jabadal. sajakan bii bolzo baisan. Iime bulad kereglekɵ jaba- dal byrimesɵn kangagdaza şaadam baisan. SSSR bol tabanƶiliin syyl- de 100 tukai elegtriin peeçɵtei bolbo. Sain çanartai metaaluudiigi kiike jabadal ɵrgɵnɵɵr delşese, tere bol 10 dakin jike edlel bytee- deg bolzoi. Zavooduud bol sain çanartai ba ziberedeg ygei liste bulad kiike jabadalda byrimɵsɵn şudalsan baina. Elegtrostaal bol tyrgen otologço bulad kiike jaba- dalda şudalsan. Ziatoystiin zavood bolbol yreliin bulad kiike jaba- dalda şudalaba. „Elegtrostaal" bol şarikopodşivpiigiin bulad kii- gede şudalsan. „Seerp Moolot" bolbol kisiotaanaas gemteke ygei bulad ba agaariin ongoço baiguul- ka kereg ba traagtariin aza yiled- beride çukala maarganceva bulad kolorig kiize şudalazai. Verkne- Iseetski zavood bolbol elegtretee- knikede kereglegdegçe bulad kiike jabadaliigi ɵrgɵnɵɵr erkiine. Ta- banƶil dotor çanar saintai meta- lyyrgida 300 milijoon tɵkɵrig so- mologdoson. Baisan yiledberiin oronuudiigi şinedken baiguulka ba şinenyydiigi baiguulka jabadal ɵrgɵnɵɵr erkilegdeze baina. Eleg- trostaali zavood bolbol şinedken baiguulagdaad baikadaa sain ça- nartai metalyyrgiin delekei dee- reki gigaantani bolko ba ƶildee 200 milijoon tɵkɵrigiin edlel by- teeke azai. Magnitogoorskiin za- vood bol ƶil dotor 300 milijoon tɵkɵrigiin edlel ɵgɵnɵ. Sain çanar- tai buladiin yiledberi bol gol tyy- kei edleleni bolko ferrosplaavuud ygeigeer kɵgzɵzɵ çadaka ygei. Feromaarganca, forokroom, fero- volfraam ba fe ovanadi geze zyi- lyydiigi keden tɵmɵn toonoor by- teeze baika Çeliaabinskiin elegtre- metalyyrgiin kombinaadiin azalda orokodo iime tyykei edlel bii bol- no. Ƶil dotor 1 milijoon toon sain çanartai bulad byteeze baika Za- porozstaal bol sain çanartai me- taal kiideg delekeideki zavooduu- diin ton jikeni bolno. Zɵblɵltɵ ulasiin sain çanartai metal byteeke gigaanta bolbol 4 domennoi peeçe, 12 elegtriin peeçe, 12 zuun tabin tooniii, 7 zuun tooniii marteen, 11 prokaatna Stanoog ba 1 bliuu- minge-iime tɵkɵɵrɵlgɵtei. Sain ça- nartai metaaluudiin yiledberi 2 du- gaar tabanƶilde byri kɵgzɵnɵ. Manai oron bol kojordugaar ta- banƶiliin syylde kereglekɵ sain çenartai metaaluudaa cɵm ɵɵsɵ- dɵɵ byteedeg bolno.

Idee kooliin aza yiledbe- ride 5 milijoon tɵkɵrig somo- logdobo.

Ɵɵsɵdiin idee kooliin tuiguri baiguulka ba idee kooliin aza yi- ledberi baiguulkiin tula SSR iin beledken olgoko aradiin komisa- riaad bol aza akuin negeelyydte 5 milijoon tɵkɵrig ɵgbɵ. Ynees makanii aza yiledberi 30 mingan tɵk., saakariin—690 mingan tɵk., dabasanii—130 mingan tɵk., spiir- te ba arakiin—600 mingan tɵk., konseerviin. tamakini, tosonii-tus byriin 250 mingan tɵk., amtata boobonuudiin—20 mingan tɵk., krakmaaliin—100 mingan tɵkɵrig abka azai.

Koito usan zamiin Tɵb za- kirgaan baiguulagdaba

Moskvaa, 26 (T). SSSR-iin koi- to dalain zamiin Tɵb zakirgaaniigi SSSR-iin AKZ-iin dergede baiguul- ka geze SSSR iin AKZ togtoobo. Koito dalain zamiin Tɵb zakir- gaan bolbol cagaan dalainaas Be- ringovo kooloi kyrtele usan zam ecesen togtoogood, ene zamaa kezeede sainbajuul ygei bailgaka zoriigotoi azai. Mɵsɵn dalain ergi şadar ba araluud deere baisan bykii radiostaancanuud ba metere- loogiin staancanuud bol nereleg- degçe zakirgaanii medelde egtene SSSR-iin AKZ bol Koito dalain zamiin gol zakirgaanii naçaalnig- ta nɵk. Şmidt Otto Julijeviç geg- ...iigi tomilozoi,

Koito kizagaariin aradiigi niiteeeni ujalgalan surgaka jabadal 1934 ondo bejelyy- legdene.

Moskvaa, (T). Byke orosiin TGK bol Koito kizagaariin aradiin dun- da bygediigi ujalgalan surgaka jabadaliigi 1934 onoos kozom bişe bejelyylkiigi RSFSR-iin AKZ de duradkaba.

Ƶilingee tɵsɵbiigi bolzoroos urid gyicedkebe.

Moskvaa, 31 (T). Goorkiin ki- zagaariin kyngen aza yiledberiin oronuud bol dekaabriin 20-do ƶilingee tɵsɵbiigi gyicedkebe.

Tariaabeledkelee gyicedke- be

Başkiir, 31 (T). Başkiir ulas ta- riaabeledkeliigee tɵsɵb gyicedke- kiin ɵmɵn baina. Dekaabriin 20-do tariaabeledkeliin ƶiliin tɵ- sɵb 194,7% gyicedkegdesen bai- na.

Tɵsɵbee gyicedkeed. ilyy- çelen barisan zagasaa ku- daldaka erke olbo

Astarkaan. 31 (T). Astrakaaniiin zagasanii kolkoosuud bol dɵrbɵ- dygeer kvartaalda zagasa barika tɵsɵbɵɵ 106% gyicedkebe. Kol- kozçon ba kolkoozuudiin tɵsɵ- bɵɵ ilyydken barisan zagasaa ku- daldaka erke ɵgtɵzei.

Ene ɵbɵl 40 milijoon toon şibke gazar edlyyride as- kagdana

Moskvaa, 31 (T). Ene ɵbɵl RSFSR-iin gazar edlyyride 40 mi- lijoon toon şibke askagdana: sov- kooz kolkooz bykɵn bol janvaa- riin 20-do şibke askaka tɵsɵbtei baika josotoi. Şibke gabşagai- gaar askagçad şagnagdana. Pee- çenii ynese ba busa kajadasanuu- diigi cugluulkiin tula kolkooz sovkoozuud bol surguuli ba em- nelgiin oronuudiigi daaza aba- na.

Zɵblɵltɵ ulasiin teeknigiin ... jikeken ilalta

Moskvaa, 31 (T). Leeningraa- diin „Elegtrig" geze zavood bol- bol bulad kooloinuudiigi gagna- ka maşiina beledkeze tɵkɵɵrɵbɵ. Iime maşiina bol SSSR-te anka tyryyn baiguulagdaba. Ene bol Jivroopodo kooloinuudiigi çudka- dag, gagnadag ba ogtolodog bai- na. Kojor milimeeter zuzaan kanaa- tai, 60 milimeeter bydyyd kooloi- nuud kiigdedeg baina. Iime ma- şiina kiisen jabadal bol zɵblɵltɵ ulasiin teeknikiin syyliin yjede ilasan jikeken ilaltatai mɵn geze medeke kynyyd kelcedeg.

Radioogiin baiguulaltada şine arga oldobo.

Moskvaa, (T). Radioogiin tur- şalgiin baiguulaltada kɵdɵlmɵri- legçe inzeneer Kavskin gegçe bol 2 radioo medeenyydiigi radioo ja- buuldag nege maşiinaar gancata jabuulka arga olbo. Odoo kyre- le 2 radioo medee gancata jabuul- kiin tula 1 medeede kereglede gçe kyçenees 4 dakin jike kyçen ke- reglegdeze baisan.

Kapitaalta oronuud daki angiin baildaanuud.

Germaani

Polico bol Liuçildoorf kotodo ...0 zagsaalçadiigi kinaltada absan ...a Gissinende tedkemze ɵgɵgçɵ ...gligiin zakirgaanii geriig ezeleze ...zagsaal çanariigi keegeed, olon ...yniigi kinaltada absan baina. Ber- ...nii polico bol idee kooliin nai- ...raamii geryydiigi dobiologçodiigi ...oblogçodto 300 maarka şagnal ...kebdi geze sonoskozo, yynii ...ilamaas keden kubiskalça kɵdɵl- ...mɵriçɵd kinaltada abtazai.

Germaanida kubiskaliin kɵdɵl- ...ɵɵgi esergyycen kabçaka jabadal ...angadaba. Gomede polico bol- ...ol komur... namiin delegaadiin ...onferee... taraaza, Tiuriingiin ...ondt ... komuniis tɵlɵɵlɵgçɵ ...egçiigi kinaltada absan baina. Teroor kiigçe emkide ka- maatai baiba geze gemnegdesen 29 kubiskalça kɵdɵlmɵriçɵn kinal- tada abtasan. Basa kɵdɵlmɵrigyi- çyydiin zagsaalda kamaadalcag- çadiigi kabçaka kairaka jabadal jikedebe. Miunkeende polico bol ɵlɵsɵgçɵdiin zagsaaliigi kɵɵzɵ keden kyniigi kinazai.

Berlinde ba Germaaniiin busa kotonuudta jikeeken zagsaaluud basa dakin bolbo. Berliniii Vediin- ge geze prolitaariin rajoondo olon kɵdɵlmɵriçɵd bol ɵlɵskɵlɵn jadaraliigi esergyycesen zagsaal emkidkeze, monitoi policonor kɵ- dɵlmɵrigyiçyydiigi reziine şiidam- aar kɵɵsɵn baina. Berliniii 6 jikee- ken yiledberiin oronii kɵdɵlmɵri- çɵnii tɵlɵɵlɵgçɵnɵr kɵdɵlmɵri- gyiçyydiin komiteediin tɵlɵɵlɵg- çɵnɵrtei kamta Vediinski kotiin zakirgaanda jireze, kɵdɵlmɵrigyi- çyydte nemelte tedkemze darui ɵkɵ gecen togtool gargakiigi er- melzezei. Socaal-demokraat Byr- gomiistr bol policiigi duudasan bolboç, polico bol kotiin zakir- gaanii komuniis tɵlɵɵlɵgçɵnɵriin esergyycelde kaşagdaza kɵdɵlmɵri- çɵnii tɵlɵɵlɵgçɵnɵriigi esergyyce- ke kemzee ababa ygei. Liktenberg, Vyitala, Bermen, Diuseldoort, Gambyrg ba busa kotonuudta keden olon jikeeken zagsaaluud bolson. Zarim gazaruudta kɵdɵl- mɵlrigyiçyyd eriltenyydee kang- uulzai.

Şvelcaarl

Zeneevede kɵdɵlmɵriçɵnii zag- saalçaniigi buudasanii syylee kinagdasan 12 kyn bol ganca gancaaraa kaagdaad, kyn zontoi uulzaka baakanç arga ygei baina. Tede bol esergyycel medyylze ɵlɵsɵlgɵ sonoskobo. Kinadagçadiin dunda komuniis namiin keden geşyyd bii.

Poolşo

Batalan kamgaalka bɵlgɵmyy- diin alban kaagçad kɵdɵlmɵriɵɵ kajalgaa yrgelzelseer. Edentei sanatan negedesenii temdegte byke oronii 600 alban kaagçad kɵdɵl- mɵriɵɵ kajazai. Kɵdɵlmɵriɵɵ ka- jagçad bol şine geree batalkiin tɵlɵɵ temeceke gesen geree ba- talzai.

Manaida — Tedeniide

SSSR-te yiledberi agun jikeer ba sarnilta ygeigeer esezo. Faabrig, aguu jikeken zavooduud, şine şaaktanuud ba elektrostaanciin baiguulaltanuud ulamaraa ergeeze, yiledberiiin kyşenii eselte kapitaliismada gyicedgeşe ygeigeer debşeze baina.

(Namiin 17 dugaar konfereenciin togtooloos).

SSSR bol kedeenii aza akuin talaar delekei deere ton jikeken ba maşiinaruulsan kedeenii aza akuiai oron bolbo.

SSSR bol aza yiledberiin talaar delekeideki tyryylen jabasan indyystrite oronuudiin zergede orobo.

SSSR-iin aza yiledberiees 1932 ondo byteeze gargasan edlelyyd bol dainii emene (1013 on) baisaniigaa 301,7% ni bolbo.

SSSR bol traagtar, kedeenii aza akuin maşiina, toorfo byteeke jabadalda delekiin yiledberi dotor tyryyçiin jerenkii maşiina kiike, kara şirem, gazarlin toso beledken abka jabadalda kojordugaar, kiimi ba çuluu nyyrsende—derbödygeer, eleçtriin kyçenii talaar tabadugaar suuri ezelze baina.

SSSR bol traaktar, kedeenii aza akuin maşiina kiike, toori ba neefti beledken abka, kara şirem kailuulka jabadaluudta tyryyşiin suuri ezelne.

SSSR bol kedeenii aza akuin talaar tariaalangiin gazarnigi ergedkeke taban zilinge tesebiigr 4 zilde gyicedkesen ba azal kamtaluulalgiigi 2 zilde gyicedkesen baina.

SSSR te kedelmeriyl jabadai ygei ba faabrig zavoduudiin kedelmeriçen ederiin 7 cag kedelmerildeg.

„Tyryylen jabasan kapitaalta oronuudiigi teeknika ba ediin zasag kojoriin talaar gyiceze uridani garka gesen loozongiin telee manai bolşovignuudiin temeesen temeceliin dyngyydeni iime.

Kapitaalta oronuudta yiledberi aguu jikeer sandaran unaza, faabrig, zavooduud niitede eceeren zogsozo, yiledberiiin kyçenyyd urid yzegdee, duuldaa ygeigeer ebdereze baina (Namiin XVII konfereenciin togtooloos).

Kapitaliismiin stabilizaaciin eces jirebe. Kapitaliisma bol kapitaliismiin dotoodo gadaadiin zerildeenyydiin aguu jikeer kurcadasan, anginuud ba ulasuudiin aguu jike baildaanuudiin bolzo baisan ba kubiskaliin kriizisiin debşeze baisan III dugaar yjede orobo. Kapitaliismiin ediin zasagiin kriizisiin cukarilta ygei gynzegiireze baisaniigi udaa iletkeilbel:

1929 onoos 1932 on kyrtele Angli, KAKŞ, Germaani, Fraanca Beelgi ba Şveeci ulasuudta kara şirem kailuulan byteeke jabadal 50.2 proceentoor kasagdada.

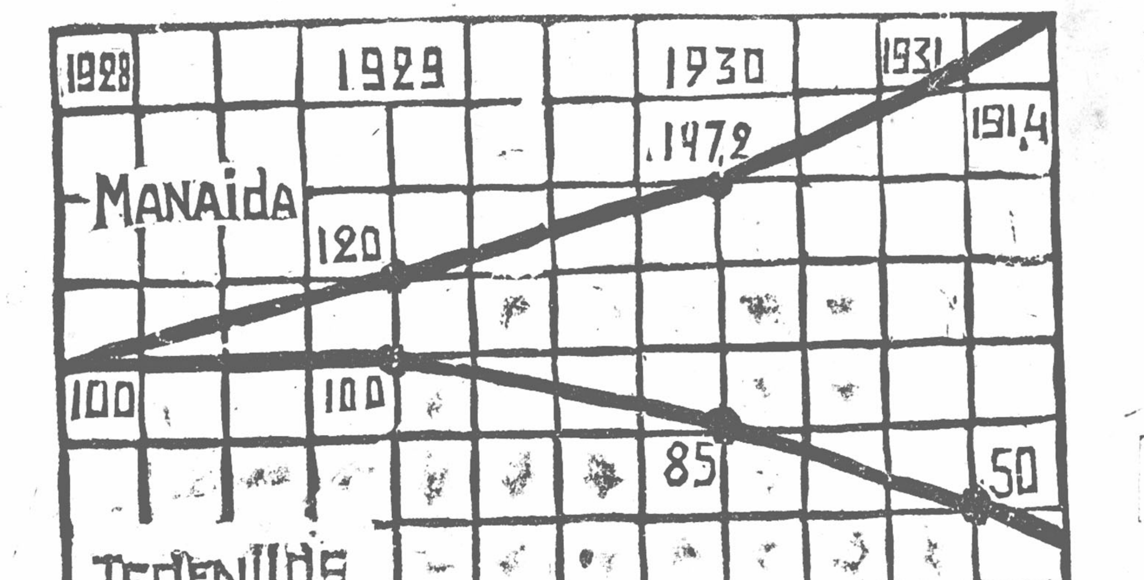
Basa ene yjede çuluu nyyrse maltaza abka jabadal 29 proceentoor, deereki jabadaldaa naimaa 51 proceentoor byke delekei deere kasagdazai.

Bykii kapitaalta delekein aza yiledeeriees edlelyydiigi yiledberilen byteeke jabadal 1929 onoos 1932 on kyrtele 40,2 proceentoor baga bolson.

Odoo bykii delekei deere çuluu nyyrse maltan abka jabadal 1899 ondo bulad kailuulan gargaka jabadal 1904 ondo, kara şirem kailuulka jabadal 1890 ondo baisan zergedee kyrezei.

Yntei kamta kapitaalta oronuudiin kedeenii aza akui ulam byri unaza baina. Ylıgerlebel 1931 ondo kapitaalta aza akuin tariligiini gazar sviookloor 15%, kebengeer 10%, şiniiceer 5% kasagdasan.

Odoo yjede kapitaalta oronuuddaki kedelmeriçen angiiin kagasaas ilyyni kedelmerigyi, kedelmerilze baisan kedelmeriçediin calin keleseni 40-45% kasagdaza.

Aza yiledberiiin byteen gargaza baisan edlelyydiin manai SSSR-te esezo, kapitaalta oronuudta doosoo orozo baisaniigi iletkeilke zurag

---

Buriaad oronii kedee azaliigi tyryyşiin taban zilde socialiis joşoor şinedkesenii byridkel.

BK(b) Namiin TK-iin ba tyynii udariidagça nek. Staalinii Leeninii udaridaigaar Buriaad - Mongoliin respyyblig kedee azaliigi şinedkekiin talaar aguu jike tyykete alkam urigçani kiisen, ilangajaa ene talaar tyryyçiin taban zilde tyrgeer jabaza soveed sojuuziin erkim rajoonuudtai zergeçezei. Enyyniigi toogoor barimtaibal:

1929 ondo kamta 6370 erkete ygyy dunda çadaltan juu byke respyybligiin kedee azalçanii 5,4% kolkoosto kamtarsan ba tyryyçiin taban ziliin eceste 69030 erkete ail juu 66% kamtarsan baina. Ene zuuraa angi bolko niudargaçuud yrgelzeer kolkoos bolsonii yndese deere jerenkiidee usadkagdasan baina.

Kolkoosiin baiguulgiiu yndesen ba ketelen jabaka loorimo—telberi kedee azaliin arteel men baina. 1930 ondo tyrgen jabadalaas tologoi ijikiin yjede deede şatada alkam garka meteer namiin şugamiigi kazangasan jabadal odoo gol teleb zasagdazai. Enyyniigi dooro zagsaasan toogoos nelekeni.

1929 ondo —komuuna 200 juu zişeete kemzeenii 55,5% baisan, kedee azaliin arteel—110 juu zişeete kemzeeni 30,6%, TOOZ—50 juu zişeete kemzeeni 13,9 baisan. 1930 ondo—komuuna 161 juu zişeete kemzeeni 9,9, arteel—1207 juu 75,5% ba Tooz 198 juu 12,2 bolzoi. Gebeç odoo kyrtele komuuniin zişeete kemzeeni eçeele jike baisaniigi temdegleke keregtei. Olonki komuunanuud çukala negdeke baaza ygei ba iimees oliin cagta tede bekizeze çadaa ygei komuunanuudiigi kedee azaliin arteeliin uyrende ba zarimdaa Tooz ba Toys bolgokodo zokino. Mal azaltai zyyn aimaguudiin olonki kedee azaliin arteeluud bol azakuin talaar gyiced bekizeze çadaa ygei barimtanuud nileed olon baina tula, tedeniigi men le Tooz ba Toys bolgokodo boino.

Buriaad - Mongol respyyblig bol men mal azaliigi kamtaruulkiin talaar jikeken amzaltatai jumab. Ene amzaltiigi dooro tatasan toonuud gerçelze egene.

1929 ondo kamta deeree 88879 tologoi kamtalagdasan ba enyynees eberte mal 33018 tologoi, koni—jamaa 42708 tol. aduun 9035 aad 1931 ondo kamta deeree 785161 tologoi ba enyynees eberte mal 268462 tol. koni—jamaa 363632 tol. ba aduun 138176 tologoi baina. 1932 onii syylde kamtalsan ba men kolkoosuudiin emçiin medelde baisan mal bol respyybligiin byke maliin 75% doşo bişeni kamtalagdasan baina (eunda zergeer tukailsani).

Ede bykenees gadana, kolkoosuud bol byke malaas tavaariin maluudiigi ilgan emkidkeke jabadalda oroson ba 1932 onii eceste kolboosuudta emkidkeed baisan kolkoosiin tavaariin feermenyydiigi ilgan karabal:

Syynii tavaariin feerme 135 ba ba 29268 tologoi maltai, makasyynii feerme 154 ba 93908 tologoi maltai, zaluu maliigi yskeberileke feerme 294 ba 38484 tol. koninii tavaariin feerme 109, 63936 tologoi, gakain 108, 10047 tol. morinii 12,1616 tol. şubuunii 10, 600 tol. maltai baina.

Socialiis baiguulgiin keregte kedee azaliin talaar tyryyçiin taban zilde jikeken debzelte dabasan gekede—manai respyybligte socialiis çanartai azal bolko—sovkoos emkilegdezei. Odoo yjede koino zaagdasan sovkoosuud emkilegdeseni:

Agiin aimagiin Borzigantaiin aduun syregiigi eskeke—3328 tologoi aduutai, Aduun - Şuluunii koninii sovkoos—21000 konitoi, Selengiin aimagiin Borgoin koninii sovkoos—13314 tol. konitoi, Jaruunin eberte maliigi eskeke sovkoos—5654 ilkiin gakain sovkoos—999 tol. gakaitai baina. Ene sovkoosuudaas gaduur, ulasiin sain yylteriin koniuuşni bii begeed, enyynde 140 tol, orlooviin batarça ba aangliiin geigeeçe yylteriin morid baina.

Ulasiin sain yylteriin azal bolko „Jeree" gegçede 117 tologoi Simintaaliin yylteriin eberte mal, 512 tologoi merinoos ba 47 tol. gakai baina. Basa oiriin yjede şubuunii inkybaatoriin staanciigi byteeze dyyrgene. (D. Yde).

Manai respyybligiin olon kolkoosuudta sain yylteriin mal syreg nileed ygei oloşoison baina. Zişeelbel: Leeninii neremzete komuunada (D. Ydiin aimag) 30 tologoi simintaaliin yylteriin yneed bii, „Bolşovig" geze komuunada iime yneed 100 tologoi bolno, „Ulaan Nilkai" geze kolkoosto 340 tukai tologoi simintaaliin yylteriin yneed ba 115 tol. orlooviin yylteriin morid baina.

Gazar tariaalangiigi kamtaruulkiin talaar koino zaasaniigi tuilazai.

1929 ondo Buriaadiin kolkoosuud kamta 17769 ga tarisan juu zişeete kemzeeni byke tariligiin gazariin araikan 8,1% baisan ba 1932 ondo kolkoosuud 327560 ga. tarisan juu zişeete kemzeeni byke tariligiin gazariin 80% bolbo, Uçar iimees niudargaçuudiin tariligiin zişeete kemzee ton baga bolson ba emçiin seekteriin zişeete kemzeeni bol tariaalangiin azalda men iooşoo bolzoi. Enyyniigi ulasiin ariaa beledkeliin too todorkoilon eryylkeni: ketbee 1930 ondo kolkoosuudiin zişeete kemzeeni tariaa beledkelde 20,9% baibal, 1932 ondo kolkoosuudiin zişeete kemzee 77,2% bolzoi.

Kolkoosiin byke tariligiin gazariin jikedesen baikiin kamta mal azaliin açag olzigi deeşelyylke jabadalda çukala kolbogdoltoi tezeel kooliin tarilga nileed kubi deeşelezei (siloos, korniplood g, m.

Kedee azaliigi mikanizaruulka talaar zygeergyi urigşaa jabasan baika jum. Buriaad orondo 1932 onii turşa dotor 9 MTS-nuud kolkoosuudiin 40% tariligiin gazarta kedelmerilesen. Kolkoosuudiin cabçalan gazarta 18 MTS-nuud kedelmerilaze 1932 ondo 370,000 ga ebese kuriaasan azai.

Kolkoosuudiin zooteeknigiin barilgada byri jikeer urigçani delgeryylegdesen. Odoo dulaan ba dulaalagdasan maliin baira bariaa ygei, kolkoosuud ton eceen baina. Gebeç, olonki maluudni ene dulaan ba dulaalagdasan bairaar kangagdaa ygei. Ene zoriligiigi byke maliin tologoigi 100% dulaan bairaar kangaka) jabadaliigi 2-dugaar taban zil dotor şidkeke josotoibdi.

2-dugaar taban zil dotor kiike ton jike kedelmeri bolbol manai pooli deere urgaciigi deeşelyylke zoriligotoi baina. Kolkoos bygede selgyylen tarika jabadaliigi erkilekе josotoi. Gazariin keresiigi sai zaruulan yiledberileze baika togtomol arga baiguulza, ene jabadalda agroteekniigiin keregledeg josoniigi zebeer jabuulza keresiigi sainaar azaallaka josotoi. Pooli deere çiig nolto togtookiin telee casa togtooko kemzee abalgiigi erkilke keregtei, urgacada saad kideg eldeb ebesenyydiigi ygei bolgoko. Biden bol 2-dugaar taban zil dotor deede kemzeenii erkim sain urgaciigi abkiin telee oroldoko josotoi.

Tyryyşiin taban zil dotor kolkoos-sovkoosuudiin kaadriigi beledkeke nitigi kvalifikaacatai bolgoko jabadal tukai zygeer ygei jikeken kedelmeri kiizei.

Kolkoosiin ba sovkoosiin kaadriigi beledkeke keregte jikeke kedelmeri kiisen baianabdi. Kede zuun mingaad nigtalan boodogçodiigi brigadiiruudiigi ba traagtiistuudiigi oloor beledkegdesen baika juma, 2-dugaar taban zil dotor ene kaadruudiigi byri sainaar seliben beledkeke 2-dugaar taban ziliin eceste kolkoos byriin yiledberiin gol tasaguudta dunda zişeegeer dyrşeltei bolsen erdemteniigi baigakiigi oroldon kyceke josotoibdi. Gazar tariaalangiin brigaadiin brigadiiruudaas agroteekniikyydiigi beledken gargaka keregtei, men mal azaliin brigaadiin brigadiiruudaas zooteekniguudiigi gargaka, veterinaaruudaas maliin argaçan leelçeryydiigi beledkeke g, m. çukala zoriligonuud baina.

Sovkoosiin baiguulaltiin talaar byteegdeke zoriligonuudiigi dooro zaabal: byke iiyy baisan gazariigi neçelen, enyyn deere şine sovkoosuudiigi emkidkeke. Emkidkegdeed baigaa sovkoosuudiigi bykezykiin telee jikeken kedelmeri buulka keregtei.

Gazariin refoormiigi engerge jabadal bolbol, tyryyşiin ba 2-dugaar taban zil dotor kendete suri ezelne. 2-dugaar taban ziliin t[illegible] ça dotor nyydel ba kas nyy[illegible] baidaltai kedee azaliigi şinedk[illegible] suuriin beleg bolbosorongui [illegible] dal suudalda oruulka josotoi.

MSS ba MTS-uud bol gazar[illegible] azaliigi yiledberilekedee urid[illegible] kuuçanii ylegdel josonii azal[illegible] usadkaza şine bolbosorongui [illegible] joor azallaka yiledberileke jo[illegible] toi.

Ene dyyrgegdesen jabuulga kolşoo kiigdeke telebiin zoril[illegible] bolbol, Buriaadiin kedee azal[illegible] şinedken socialiis baidalda oru[illegible] ka arga men baina şuu.

Angi bolko niudargaçuudi[illegible] ecesien usadkaka ba jireke ka[illegible] riin tariligiin erkim urgaciin k[illegible] noos temeceke jabadaliin ber[illegible] çeelyydiigi zailuulka bolon, b[illegible] bosorongui mal azal ba ked[illegible] azaliin teekniigiigi şudalkiin te[illegible] temecelde komuniis namiigi t[illegible] ruulan byke kolkooşçon niit[illegible] daiçalan elsyylke keregtei. Imag[illegible] ene erke baidal deerees byke b[illegible] keşeelyydni zailuulagdaan y[illegible] kiigdeze bolko ba kojor dug[illegible] taban zil dotoroo angi ygei soc[illegible] liis niite baidaliigi baiguulagda[illegible] çadagdakani damzag ygei baina.

Basa 2-dugaar taban zilde k[illegible] koosuudiigi aza akuin talaar be[illegible] zyylke, kolkooşçodiigi social[illegible] josoor azal yiledberilde kandu[illegible] kiin telee, tedeniigi bolbosoru[illegible] ka ton çukala asuudal baina. T[illegible] yni taban ziliin byridkel ni[illegible] baina.

S. Koriuugin,

Buriaad-Mongol resigiin byke yiledberiçenii ebleliin emkinyyd, kedelmeriça inzeneer-teeknigiin kedelmeriçedte.

KΘΘTΘNΘKΘD AA!

1933 onii janvaari negba melzelgiigi yyskegçe şaltagaa-
ekilen FZMK ba inzeneer-teknuudiigi byrin usadkaka bygeed
iin kedelmeriçediin seegciiedini zasag ba arad niitiin ojuun
guulniin kampaani engergegdsedkel dotoroo baisan kapitalis-
Odoo ziliin sunguuliin ... yiegdelyydiigi ilaza, uul
paani bol tesebte tabziligi doronii byke azalça kynyydiigi angi
zildeni amzaltatai dyygeiygei socialis baidaligi ynen
SSSR ulas dotoroo angi ygsudarguu baidebkitelgeer baiguu-
cialis niitiigi baiguulka lagçad men bolgoko jabadaluud
dugaar tabziliin negedygeer azai" gesen namiin 17 dugaar
ekilke tyykete yjede engelgkonfereenciin togtool bol komun-
ke azai. iismiin surguuli men bolko yiled-
Yiledberiçenii ebleliin eberiçenii ebleyydee yiemze jike-
yydiigi eris şinedken baiguken ermelzelgenyydiigi tabiza
yieer yiledberiçenii eblel bol baina. Ene zorilgonuudiigi beje-
lis dobtolgiin byke hoomtoolyyike tukai FZMK-te angi çukala
jirsen ene yjede tyryyçiin zeyrge daagdana. Zebielte yiled-
ezelsen. Yiledberiçenii ebleyyberiçenii ebelyydiin kedeleen do-
kedelmeriin yndeseh salaa dotoroo yiledberiçenii ebleliin ynde-
socialis merinceegi eelken yyr men bolku FZMK-iin
komuunis namiin ketelbyrge bol şuud urgaza baina.
gabşagaiçuudiin emkinyydiyyb gekede FZMK bol yiledberi
ergen kedelmeriçen niitiigi langiin tesebiigi dyiceakekej aza
te tabziligi 4 zildeni gyiced yiledberi deere kynese tezeeliin
telee socialis josoor dolaaza baiguulka, aza yiledberi tu-
jabadalda elsyylsen azai. ...ul ba kedelmeriçen aradiin aza
Buriaad-Mongol respyyblimidaraliin baidaligi saizaruulka
toroo 1931 ondo bolşoviig ukai namiin zaabariigi bejelyyl-
tedeer engergesen FZMK-iin telee temeceke temoceide
uulniin kampaani bol soloju niitiigi ceke emkidkedçe men
merincee ba gabşagaiçalaigiizai.
şine dolginuudiigi kedelges Ecestee byke yiledberiçenii eb-
azakuin toocooto şine brigiyydiin kedeleenii amzalta bol
nuud emkidkegdesen, 150 ZMK-iin kedelmeriees şaltagaal-
gabşagai kedelmeriçediigi ba uçartai baina şuu.
oruulsan. yiledberiçenii et Buriaad-Mongol respyybligiin
geşyydiigi nieed oloşoruyledberiçenii eblelin byke geş-
g. m. yuiin zygees YEBZ-iin prizeniyim
Gebeç „sunguuliin kamol akauyy bolko Başkir yndese-
niin amzaltanuudiigi caaşaniin respyybligigi socialis mori-
syylegdee ygei, FZMK-d bol şodo uliza, FZMK ba TTK-iin
beriçenii ebleliin kedelmegeçiigi toocoonuudiigi şinelen
goliigi ceek ba brigaada ingaka kampaaniigi salaar eng-
abaaçaza eçee çaada ygei" geko ba namiin 17 konfereen-
Burprofsoveetiin 2 dugaar pleniin togtool bolon yiledberiçenii
baiiilan temdeglesen ba temdelyyniin 9 dygeer kuraliin tog-
Zallaşa ygei baisan. oruudiigi salaar bejelyyike ja-
Aza yiledberiyyd deere tçaligi gol zorilgo bolgon tabiba.
yiledberiin kedelmeriin salaEne togtool bol FZMK ba TTK-
meriicesen ba azakuin toocoo seçyiin toocooni sunguuliin
brigaadanuudiin sain sain kampaaniigi engelgeke jabadalda
kedelmeriigi byriikedeg cialis morinceeni meetegiigi
jabadaltai kamta socialis negien bolşoviig josoor oroxiigi
cee ba gabşagaiçalaigiin jabBuriaada-Mongol ulasiin yiledberi-
iin dooşoo olson uçaruud iin ebleyydiin byke emkinyyd
baina. Yiledberiçenii ebleliin geşyyn byriigi ujalgana.
kinyyd bol yiledberiçenii edoo engelgegdeke sungaltiin
yyuiin 9 dygeer kural deere inpaani bol niitiin ulas terin
Kaganoovriçiin tabisan josoorartai kampaani men bygeed
eeberiçenii ebleliin kedelme33 onii çukala zorilgonuudiigi
yndesen salaa men bolko-„keşoviig josoor amzaltatai şilu-
meriin kelese, azaliin noorimçe ba „proliitariaadiin niitiin
go, ger baliin asuudaluud" kai men bolko yiledberiçenii
çukalaçalan orolduzo eçee çalyyd bol azal ba yiledberiigi
ygei. „Ene gol salbariuududkeke, kangalta ba sojol bol-
proliitaarinar ba tyyniii namborolin baiguulaltiigi emkid-
yiledberiçenii ebleyydees, be tukai jikeken asuudaluudiigi
jamarç kedelmeriees, yiemringee zavoodiin goriig doto-
ermelzeke erketei azai". oncolon şiidkeke jabadaligi
Ygeee, negee ederees ekiai kedelmeriçen byriin telee
2 dugaar tesebte taban ziiL byriin sanalaa tabiza orol-
orokojoo baina bide. „Kojordugjabadaltajaa taruulza surka
tabaniin gol bolko ulas tetor" gesen yiledberiçenii eb-
zorigo bol kapitalis etegeedi 9 dygeer kuraliin togtooliigi
angiinuudiigi byrimesen usadkiyyike loozon dooro byke ke-
bolon jerenkiidee angiin imeriçen ba inzeneer-teeknigiin

kedelmeriçediigi elsyylke moroor engergegdeke josotoi,

FZMK-iin urdaa tabika çukala zorilgo gebel erkim sain kedelmeriçed ba tuskai mergezelten-gabşagaiçuud bolon kedelmeriçenii ekeneryyd, zaluuçuud ba pioneeruudiigi eeriigee şalgaka kedelmeride 25 proceentoos dooşo bişe elsyylke. Eeriin şalgalta kiike zuura neryylegdesen uutuu dunda zyilyydiigi jere temdegleed engerke bişe enyyniigi jabuud zuura zasaka josotoi,

Faabrig-zavoodiin dergedeki yiledberiçenii ebleliin komiteediin ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediin seekciin songoltodo erkim sain yie baika josotoi.

Yiledberiçenii ebleliin tebiin zeblelin ba yiledberiçenii ebleliin Buriaad-Mongoliin zeblelin kojordugaar pleenymiin togtooligi ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediin tabadugaar kuraliin togtooligi niite ergeneer zeblen jariigaka. Ene togtooluudaaş yndeseleze faabrig-zavoodiin dergedki yiledberiçenii ebleliin komiteediin ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçenii tobçooni kedelmeriigi şinedken emkidkeke.

Azaliin byteeciigi deeşelyylkiin telee tyyniii çanariin saizaruulkiin ba byteesen ediin ynyigi kimdaruulkiin tula ergen niite kedelmeriçediigi ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediigi ba elsyylke.

Yiledberiees saizaruulkiin tukai kedelmeriçediin durdkal cugluulka.

Yiledberi bykenii dergede eeriin medeeliin idee-kooliin beki suuri emkidkeke.

Itangajaa yiledbride sajakan oroson kedelmeriçen kaadriigi, jere kedelmeriçediigi ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediigi Maarks-Leeniniin sojol surtaliin eşe ukaantai taniicuulan kemyyzyyike jabadalda ergeneer kabaaduulka.

Teeknig şuudaliin şine uykeriigyydiigi emkidkeke, inzineer-teeknigiin kedelmeriçediigi ba kuuçan kaadriin zygees sajakan şine jiresen kedelmeriçediigi şeel bolgon abaka jabadaligi emkidkeke.

Yiledberiees zonborogsoutoi temeceke tukai Aradiin komisaarnariin zebleliin ene onii nojaabriin 15 eder gargasan togtooliin niiteree zeblen jariidaka jabadaliigi emkidzeze, kojordugaar taban ziliin syyl bolior kedelmeriçediigi ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediigi bekizyylke jabadaligi tuilaka.

100 kubi yiledberiçenii ebleliin geşyyn bolgon, geşyyniin telbeiriin yniigi usadkaka.

Erkim sain kedelmeriçen gabşagaiçuudaar ba tuskai mergezelteneer ebleliin doodo şatiin salbariigi bekizyylen, faabrig-zavoodiin dergedeki yiledberiçenii ebleliin komiteediin ba inzineer teeknigiin kedelmeriçediin tobçooni songoltoor şine zergede kedelmeriçen buriaaduudiigi oruulka josotoi

Bolşoviig josonii eere koorondiin şyyimzeligi delgeryylsemi yndeseer, angiin daiçautai ba tyyniii aagiinta bolko zesen byriin oportuniistanuudtai temeceze ba ene yjiin gol ajuul bolko orosiin deeleenkii şovinis yzeltei ba nutagiin yndese barimtalaadag nacionaliismatai temeceze, songoltiin kampaanida ebleliin byke geşyydiin kabaadalgataigaar kojor dugaar tabanziligi bolşoviigiin tuilalgataigaar jirekiigi yiledberiçenii ebleliin Buriaad-Mongoliin zeblel bolbol yiledberiçenii ebleliin geşyyn begeed. eregtei ba emegtei kedelmeriçediigi ba inzineer-teeknigiin kedelmeriçediigi urina.

Yied. eb. Bur-Mon zeblelin tyryylegçe Menkiin

OMBIT-iin emkidkeliin tobçoo Koroneeva

URAN ZOKIOOLIIN BULAN

Bavaasan Abidiin.

Şine zileer

Ulas oron sonos,
uralaza duulakam,
Şine ziliin amariigi
şylegleze ergekem!
Mandaza jirsen çamajaa
Magtaza duulakam
gojokonoor,
Kojordugaartaa kurdabçalka
Kyçejee daiçalkam
bolşoviigaar.
Çiirag kyçen tegelder
SSSR—
aba oromni
Gazar byriin proliitaariiin
Gabşagai brigaada
bolzo.
Gal temeceliin azalaar
Gargaza tuiliisan
amzaltaaraa
Gaikuulza bainaç
delekei deer.

***

Zyder berke
dabaan geed,
Zedkeke toroogyi
bidener,
Zesen byriin
oportuniisiigi,
Zusartaza gamnaagyi
bolşoviiguud,
Namiingaa ariuun
zuramiigi
Nangin cekeer,
bariza,
Jamarç kyçer
berkeşeeliigi
Jadaral ygeigeer
dabalal
Gyn zoriigiin yskeleer
Gyicedkeed bainamdi
tabziilee,
Baatar tameceliin gabiljaagaar
Baiguulaad bainamdi
socialismaa.

***

Dneprostroi, Magnistroi
tyryytei
Dandaa tomonuud
indyystrimnal
Baatar kedelmeriçedee
bajasuulan
Bakatai gabşagaigaar
nergize baina.
Saraatov zavoodiin kombaajan
Cuurkuulza baina
sovkoozuudaa,
TKZ, STZ-iin traagtaruud
Kyçelyylze baina
Kolkoosuudaa.

***

Toirood suusan kapitaltaaniigi
Tygşeeze begleryylee
kriizes,
Ajangata kubiskalaar aadarlaka
Agaariin yylen
eskeree,
Gadaadiin proliitaarinar cortootoi
Gabşagai temecelee
jabuulkani,
Gadaadiin kapitaaltan galzuurangi
Gaazan zebsegee
barikani!
Kubiskaliin dolgin orgiloo
Kyçeteigeer dolgilog,
munduugaar,
Kokiuurtasan şunakai kapitaalaa
Kemeriyylke boltogci,
kojordugaartaal

***

Angliingaa ilgaagi arilgaza
Angigyi belgemee
baiguulka,
Teeknig tegelder Jivroopode
Tyryyçiin suuri
ezelke,
Kojordugaar tabziildee eroobdi
Komuniis namaaraa
ketelyylze,
Gazar delekei dosolgoko
Gaikamşag ilaltajaa
gargakamnai.

Menee eder

Bata dalaiza, bulad sunaaza socialiismiin gigaantiigi ende tendeeseni şerebien bekilze baigaa kedelmeriçed aa!

Piyyg bariza paar kagalga dalai jike tariaa urguulza, daida dyyren mal eskesen kolkoosçon aa!

Taa bideneer kamtadaa, Leeninii namiin tog dooro nege kyn mete emkitei zagsaza temeceeseer taban ziliin tesebiigi derben zilde dyyrgeze Jivroopiin jike gedesten tebker tabkar malgaitanii eedee emize karakaar jike azal byteegeebdi.

Menee eder. Angi ygei socialisam baiguulka kojordugaar taban ziliin bosogo alkaza orood, çin zorigoor, çiireg kyçeer alka baltaaraa tys, nis cokizo, traagtar mototiikoo tar nir tarçaganuulza, kedelmeriçen tariaaçan aka dyy kojuulaa, negeniigi maşiina daikaiza, negeedeni tariaagaa cokizo baina. Menee eder gabşagai eder,

Ene jike azal ekilegdebe geeçe. Menee eder. Manai dunda kog bog bolon yiresen angiin daisaad bol ene ederees ekilen ecesten ykeze ykeerede bulagdaka ajuul kamar dooro tulaza jirebe geze medekedee susaar ulaza barkiraza, bolşoviiguudiin byteeze baigaa ene ogtorgodo tulama, gazar kotongono agai jike bariigiin negeç kirpiçiini ebdeze koro saad kiize, kojor gurban konogtoç amidui baiza yzeke geze manai karşa kooogiin bulangiin caanasa geteze şagaaza, çiçereze salaganaza baina.

Ene jike temecel, sergeg baijil!

Menee eder Kriizeste kabçagdasan bogoolido boogdoson kariin kapitaaltan ara ebertei bud zebseg ygeieed bidende kaldaka sanaatai manai kiliin çuluun kaniin caguur melkize maraiza jabana.

Ene jike ajuul, bide kezeedeç belen.

Menee eder. Bidener ogtiaabriiin kubişkal kiize oros gerende kapitaliismiin darlaltiin ginze tasacokikodoo ker zerge bajarlaza omogzosonoos dutuu ygei omog kykiyy bainamdi. Manai omogzoko bajarlaka juuma jike. Ene bol faabrig, zavood, kolkoos, sovkoos, MTS, MSS, erdem sojol, onison teeknig, bariiga baiguulalta urgaza debzeze baina. Oron delkei eder byri kubilaza şinelze baina.

Ene jike azaliigi bidener byteebe. Eegeen aba Aicagar Markai manai enyyn tukai iigeze keledeg juumsan:

Taanar menee taba nasatai baina. Taanariin nasaa gyiceze, bejee oiko cagta ene gerendee socialisam naza, kapitalisim kocorzo angi ygei socialismi, tiigeed komuunisam bolko juma. Taanar tere jike temecel, tere jike azal, tere jike zargal bolko cagta ider zaluu jabaka zol kubi olsoniii telee bajarlaza, kykize, tere socialismiin baiguulaltada bii kyçeeree temeceze, bii kyçeeree kedelmerleze, bii kyçeeree suraza jabaka josotoi, Bolşoviiguud bol kezeedeç eesediingee uridaki dabaagi dabaza çadaka kyçetei jum geze keize suudag belee.

Eegeen aba Markain ene ceçen zaabari menee ynen bolzo, bidenii nydende yzegdeze baina.

Taa bide bygedeerei urida mete komuunis namiin zinkeni şagailigi nydenii cecegee mete nariin sakiza, taa bide bygedeerei baita kaduuraa daragdaza baigaa daisaniii taiki deere dalaiza, ulaiza baisan galdaç urasaza baisan usandaç oiko katuu bolşoviig zoriigotoigoor angi ygei socialis baidaligi baiguulna.

Baatar Bavaa, Colbon Cebeg

Şine şine iknuud teeşe şuud dajaa

S. Glyysov.

(Buriaad-Mongol ulasiin yiledberiin kedelmeriin den ba jilebiee)

Soasalis aza yiledberiin jikek Narkomaadiin 78,1 %, Be-
amzaltanuud bol 1932ondo tesen kangaka Narkomaad 83,7
tabanziligi 4 zildeni gyiceuken Ol modonii Narkomaad-67,7
aguaar tariaalangiin azaltai Buente, uçar iime deerees aza
aad—Mongoliin respyybligiin beriiyyd kamta deeree ziliin
oyustii—agiaariin azaltai bolgtigi arazkan 77,4 proceente
şinedken baiguulkiin telee temkebe. Çanariin talaar gyiceu-
ceke temeceide şiidkekii uuka ç byri muu, ed tavaariin
narlai baisan azai. Socialis a yniigi tesebiin josoor ken-
yiledberiin tesebte tabziliin tegolgokiin orondo nieed olon
skekii çanartai 4 dygeer ziliin Oyledberiyydiin ed tavaariin
ke byteesen ed tavaarigi 19oi eris deeşelsen uçaruud
onii byke byteesen ed tavaari geber: Sumaadiin—33,2
cacuuukaad yzebei 24 proceentnte, Ceklin zavoodiin 21,4
deeşelsen baina. Byke delekei kirpiçiin zavoodiin 47,7
gigaanta bolko Burremzavoodiig. m.
bariiga, Makaliin kombinaadiin byriin şaltagaanuudiigi dooro
nigaanuud ekibe, mikaniizamzauu iime baina: Namiin 17 du-
san Şiliin zavood, Zagasaniin kokonfereenciin togtooliin yn-
seelviin zavood ba Teebiin zai ba nek. Staaliniin tyykete
galiin staanca—edenyyd baigulin zaabariin yndeseer kedel-
lagdaza gyiceze baina. şinedken baiguulza çadaa-
Ede agui jikeken amzaltanuuza yiledberiyyd deere Keh-
bol ergen niite kedelmeriçen an yysteriin Narkomaad, be-
ba azaltan tariaaçanii kubiskal kangaka Narkomaad ba
idebkiin gaikamşag jikeer daazeiin negedelees nigta ketel-
seniii yieei ba socialis merincegelyylze çadaa ygei. Zavood
ba gabşagaiçalaigiin tuliin jikeetelebleige ba teeknigiin
urgasaniii bolon kapitalis etegeedinolgo kiigdeeg ygei dee-
te socialis dobtolgiin byke hoon yledberiin byteeciigi jiked-
tool oiko jabadaligi delgelyylked tavaariin eeriin yniigi
tukai manai namiin zygees teeniyyke tesob tasaldaza. ke-
iin bodolgiigi bejelyylseniii yieeeiiii kelesen dotor tegşe-
tonozo bolson azai." (Namiin 17 bolson baina, aza akuin
dugaar konfereenciin togtooloos)i bejelyylke jabadal tuliin
Ede byke agui jikeken gyiceu iremzavood, Modonii za-
kelyydiin baika zuura aza yiedbe-m.), kedelmeriçenii aza
liin 1932 onii tesob bol keduiin baidaligi saizaruulkiin
gyiceukeze bolmo zoxid baidazakuin ba yiledberiçenii
too ba çanariin talaar gyicedkegemkiyydiin zygees salaar
desen ygei. Kende indyystiinen ba enyyn deerees ke-
Narkomaadiin aza yiledberiyyd iedin subalta jikeer bol-
byke byteeze gargaka ed tavaariinni ede meniin şaltagaa-
tesob bol araakan 70,3 proceentees 1932 onii yiledberi
gyiceukegdebe, Kengen indyysteesebiigi gyicedkeke jaba-

dalda tasalda bolson geze dabian tanbariza bolmo şuu.

Bide bol kojordugaar tabziildee orzol, enyyniii yudesen ulas terin zorigo bol kapitalis etegeed ba jere angiinuudiigi byrimesen usadkaka bolon jerenkiidee angiin iigaa ba melzelgiigi yyskegçe şaltagaanuudiigi byrin usadkaka begeed ediin zasag ba arad niitiin ojuun sedkel dotoroo baisan kapitalismiin yieguelyydiigi ilaza, ulas oronii byke azaltan aradiigi angi ygei socialis baidaligi ynen şudargui ba idebkitelgeer baigulagçad bolgoko jabadal azai (Namiin 17 dugaar konfereenciin togtooloos).

Bolşoviigiin 2 dugaar tabziligi gyiceukekiin telee temeceke temecel bol byke kyçee zangidaza, azaltan arad niitiin zokiookii cagcoto byke kyçe çadaligi elsyylkigi ermelzene. 1933 onii niiurta aza yiledberiyydiin urda tabigdasan tuiliin jike zoriigonuud gebel engelegçe 1932 oniikoos odoo zilde mengen zeeri taba baxin jikiigi o r u u l k a, ed tavaariin gargalgiigi 75 proceente jikedkeke, yiledberiin byteeciigi 26 proceente deesiiyylke ed tavaariin eeriin yniigi 6 proc. kengeryylke—ede gyicedkelyydiigi kangaka kereg bol cokom azakuin ba yiledberiçenii ebleyydiin emkinyydiin zygeec eeriigee ba tuskai tasag byriiin kedelmeriigi nek. Staaliniin zaigaan zaabariin yndeseer josoçolon şinedken baiguulza çadabal amzagdaza bolno.

1933 onii yiledberi sangiin tesebiigi too ba çanariin talaar gyicedkekiin telee temecelde ergen kedelmeriçen niitiigi eşee jikeer elsyylkiin yndeseer. aza yiledberi byriin dotoriin resyyrsiigi elsyylke, azakuin toocoogi bejelyylke, barizuugiin ba şine olson angiin kemzee jabuulganuudiigi kuraaal bejelyylke, kedelmeriçen niitiin aza amidaral ba sojol bolbosoruliin baidaligi caaşan saizaruulkiin yndeseer angi ygei socialis niitigi baiguulka, kojordugaar tabziliin tyryyşiin ziliin yiledberi sangiin tesebiigi gyicedkekiin tula zailaşa ygei keregtei kamag byke erke baidaligi baiguulaydaka josotoi.

Kojordugaar tabziliin tyryyşiin ziliin tesebiigi bolşoviigçoloon gyicedkekiin tula, 1933 ondo baialagdaşan baicaaka toogi bariiita bolgon, byke azakui ba yiledberiçenii eblel-iin emkinyydees tusagaar yiledberiin oronuudiin yiledberi sangiin tesebiigi yiledberiin oron dotoroo tasag, brigaad, agrigaadta todorkoilon zokiooko zailaşaygi baina.

Baicaaka toonuudiigi toiruulan jabuulsan oron niitiin ergen kedelmeriin yieei janvaari sariin turşa dotor yiledberiin oron byride nangajaa çanariigi yzyylkiin talaar yiledberi sangiin ugtamal tesob emkidkeke jabadaligi tuilaka keregtei. Ugtamal tesebiigi zokiooko jabadalaiii yiledberiin oronii dotoriin resyyrse oiko ba keregleke zergeer yiidegdeke josotoi.

Azakui, yiledberiçenii ebleliin emkinyyd, inzeneerteeknigiin kedelmeriçediin ankaraligi kedelmeriçediin yyskeligi mikanisamiigi salaar zasaka byridkel kiike, kajugdal gargaka şaltagaaniigi usadkaka ajaliin emkidkeliin asuudal şiidkeke, tyykei ediigi gamnaza, azakuiin bejee daasan toocoo jabuulka keregte kanduulka keregtei.

Ugtamal tesebiigi ergeke jabadalaii socmeriicee ba gabşagaiçalgiin şine dolgi yyskeke josotoi. Şine şine azakuin toocoogi baiguulkiin kamta, orşozo bykii brigaadiigi bekizyylke gol zorilgo tabika keregtei.

Azakuin ba yiledberiçenii eblelyydiin emkinyydiin zygees teeknigiin noormololgiigi oişooko ygei yzegdelyyd gardag enyyniigi ecesleke keregtei, Aza yiledberiin gol Narkomaaduudta odoo kyrter teeknigiin noormolgiin aparaad togtoo ygei baidag uçar baidal bol enyynees caaşa teseşe ygei, teeknigiin noormololgo bol yiledberiigi zebeer emkidkekiin yndesen men begeed gabşagaiçuudiin tusalagça bolko josotoi. Yiledberiin jabuulgiigi ilgan şinzeze, kedelmeriin yiemze bolbosorongui josiigi şiidkeberilze, yiledberiiin zaabariigi bejelyylze baikadaa teeknigiin noormololgiin aparaad bol azal kedelmeriin togtoson josiigi saizaruulka ba kimdaruulka, kedelmeriigi narizuulka keregte erkim kedelmeriçed gabşagaiçuudiin sanal bodol ba kyçe çadaliigi kanduulkiin tula kamag byke zailaşa ygei zyilyydiigi gartaa abana, Negee talaas teeknigiin noormololgiin aparaad bol ede idebkiten deere tolozo, gabşagaiçuud ba tedenii yiledberiiin zişeegees baiguulaltiin ynekeer boloşotoigi neryylke ba socialis kedelmeriçenii ynen çadabariigi ileryylke kyçetei zebseg abça, enyyn deerees teeknigiin talaar bata yndesetei noormiigi zokiooko ba tyyniigi bejelyylkiin tula beki baazatai bolno.

Ene noormololgiigi oişoodog ygei deere zaagdasan emkinyyd bol ton oiriin cagaa noormololgiin aparaadiigi baiguulka tukai kemzee ba jabuulganuudiigi kiike josotoi.

Yndesenii respyybligiin erke baidal deere abaad yzebel mergeziltei kedelmeriçed buriaadiin bata kaadra baiguulka gol zorilgo urdaa tabika josotoi bide. Aza yiledberiigi 50 proc, dooşobişe yndesezeryylke tukai ton oiriin cagaa teleblee zokiooko ba enyyntei kamta bysegyiçyydiin kyçiigi yiledberi deere jikeer kereglekiigi oroldoko.

Azaliin zuramiigi bekizyylke keregte onco çukala sanalaa tabika josotoi Nojaabri 15-da zasagiin gazaraas garsan „eder geelgetei temeceke" tukai togtooliigi ergeer kelcekiin yndeeser kendete şaltagaan yge igeer eder geegçe zairan zolibonuudtai eris temecel kiize, idee kooliin kaartoçka kasaka ba aza yiledberiin ger bairaas çeleelen gargaka. Enyyntei kamla kedee gazaraas aza yiledberi deere şine jiresen kaadriin dunda azaliin zuramiigi bekizyylke tukai ba yiledberide socialis jo... kandaka tukai niitiin kedelmeriigi jabuulka keregtei,

Yiledberiin zebleldeen bol kedelmeriçediigi yiledberi sangiin tesebiigi gyicedkeke keregte elsyylke, kedelmeriçediin yiledberiin idebkiigi ba zokiookii yyskelgiigi too ba çanariigi çukalaçalan gyicedkeke keregte kanduulan zalaka teb bolko josotoi.

Arad niitiigi gol kereglegdeke tavaaraar ba tyyn dotoroo idee kooliin zyileer kangaka jabadal bol negedygeer tabziilees orobol kojordugaar tabziliin syylde kojor gurbaas dooşo bişe dakin jike bolko josotoi" geze namiin 17 dugaar konfereence temdeglesen, azakui ba yiledberiçenii ebleliin emkinyydiin zoriigo bol şine şine ger baira bariiga, koto şadariin azal, kynese tezeeliin baaza baiguulka, ergen kereglelin şine şine ceekyydiigi emkidkeke tukai bodoto kemzee jabuulganuudiigi zokiooko ba tuskai mengen zeeri somoloko josotoi, Enyyntei kamta azaliigi kamaalka ba ajuulgyin teekniigi delgeryylke tukai tuskai zeeri somolon karaalka ba enyynde 1932 onii niiurta tomilogdoson zeeriigi ceke kereglеke tukai Azaliigi erkilke Narkomaad bol azakuin emkinyydtei geree biçeg batalka josotoi şuu.

Tesebte tabziligi 4 zildeni gyicedkesen uçar baidal bol kojordugaar tabziligi amzaltatai gyiçedkekiin erkiigi olgoson azai. Buraad-Mongool respyybligiin byke azaltan arad bol socialis 'baiguulaltiin froonto deereki şine ilaltanuudta eşee jikeken kyçetelgeer oroko josotoi, uçarni „Kojorduugaar tabzil dotoroo socialis azakuin kurdan kegzelte bol yndesetenii respyyblig ba mozonuud dotoroo kaan zasagiin kolooni kapitalis josonoos ylegdel bolko ediin zasagiin ba sojol bolbosoroliin talaar koinodoson uçariigi usadkan zailuulka azai",

Unşalgiin baişaniigi şalgajaa

Unşalgiin baişanuudiin kədəlməriiigi mal azal teişe niuuraarani kanduulka

Erkebişe şinedkeke josotoi

Odoo kədəə nutaguudiin unşalgiin baişanuudiin kədəlməriiigi mal azal teişe niuuraarani kanduulza şinedken baiguulka jabadal bol aikabtar çukala udka çanartai ba ilangajaa syyliin yjede gargagdasan RSFSR-iin AKZ-iin nojaabri 19-nii togtool ba BK(b) Namiin Burmozkom ba BMASSR-iin AKZ-iin dekaabri 15-nii togtooluudiigi niite aradiin dunda nebteryylen bejelyylkiin talaar onco çukala gyn udkatai baika josotoi.

Ene zuuraa, 3 unşalgiin baişanuudiin kədəlməriiigi tobçolon abça karabal, tonç buzagai oportuniis baidalda baiza baina.

1. Koriiin aimagiin Kezengiin somonii unşalgiin baişan bolno. Ene baişan bol ene ziliin tariaakuriaaiga ba beledkeldeç kədəlməri jabuulsan ygei miin baisan, odoo maliin dulaan bairiigi şuud gyicedkeke ba maliin kool tezeeliigi narinaar gamnaza gargaşalka tukai jamarç kədəlməri jabuulsan ygei, mən odoo yjede mal azaliin probleemiigi şiidkeke tukai ba jərenkii mal azaliigi saizaruulka tukai jamarç dykerig emkidkeze keçeel jabuuldag ygei, gancala unşalgiin baişanii nere zyygeed nege kyn ail zaiza jabana.

2. Kiaagtiin aimagiin Subagta Karijaastain somonii unşalgiin baişan. Ene unşalgiin baişaniigi erkilegçe Garmiin gedeg jamarç kədəlməri kiisen ygei, yseg biçeg medeke ygeigi usadkaka dykerigiigi unşalgiingaa baişanii dergede neeke josotoi baigaad, mənəə kyrtel tyynee neegee ədii, Garmiin gegçe əərəə namiin yyriin sekretaar baigaadla, nam ba komsomooliin geşyydiin dundaki namiin bolbo orolbigi keregseedeg ygei, mənəə kyrtel negeç dykerig emkidkeze keçeeliini jabuulaa ədii, mən enyynçelen tus Subagta Karijaastain somon dotoroo byke kolkoosuudiini mal cəm cagaan casan deere əbəlzəzə baina, ene uçariigi medeseer baibaç namaraas koişo jamarç kədəlməri jabuulza, maliin dulaan bairiin barilgiin kədəlməriiigi gyicedkyylze çadasan ygei, enyynii aikabtar çukala ulas təriin udka çanartaigi niite aradiin dunda ukuulan nebteryylsen ygei, mənəeç mal azaliin tukai medeeç ygei janzatai amagalan suuna.

3, Selengiin aimagiin Derestein somonii unşalgiin baişan geze basa nege baikiin ba aa baglagar kara juma baina. Ene unşalgiin baişan bol byri jamarç kədəlməri kiigee ygei baika tula olon ygetoolsonii kereg ygei, karin gapcakan mal azaliini taliigi abça yzebel: Derestei geiçe mal ba tiriaalangiin azaltai somon juma, maliingaa talaar niieen olon baika. ligeed mənəə yjede maluudani jamar janziin bairada bainab gebel, negeç kolkoosdo negen dulaan bairiin barilgiigi dyyrgeze malaa oruulsan uçar ygei. Kolkoos bykende ami amiaarani abaad yzebel: „Socialiizma" komuunada koninii baira 1, ykeriin baira 2, aduunii 1, enyynees gancala aduuniini baira gol təleb duusaa tedii bolbo, bişeni jaagaaç ədii. „Galiin oço" arteelda ykeriin baira 4, koninii 2, aduunii 1, enyynees gyiced bytesen baira negeç ygei, karin zarimaniini barilga zadarça unaza baina. „Ulaan Ogtiaabri" arteelda ykeriin baira 2, koninii 1, enyynees bytesen juma ygei. „Voroşilov" arteelda ykeriin baira 2, koninii 1, aduunii 1, mən ede bairanuudaas bytesen juma ygei, bygedeeree kooson torko boskogdood oroi ygei casanda daruulza kebtene. „Ulaan Zede" arteelda ykeriin baira 1, koninii 1, ene kojorni basa oroi ygei dutuu baina. „Kaarla Maarks" arteelda ykeriin baira 1, koninii 1, aduunii 1. edeni bygedeeree barigdasan bolboç zarimanii ni oroi ygei, conko yyde ygei g. m. dutuu baina. „Staalin" geze arteelda ykeriin baira 1, tugaliin 1 barigdaka baigaad mənəə kyrtel dyyree ədii,

Iime baidal bol (deereki gurban unşalgiin baişanuudiin socialiis mal azaliin təlee bolşoviig josoor olon niite kolkoozçon azalçan ilangajaa bariilgiin ba mal azaliin brigaadanuudiin dunda eldeb majag kereglen cag yrgelze onçotoi ba çanar saintai kədəlməri jabuulza çadaa ygeigi gereçelne.

Mənəə unşalgiin baişanuud bolbol, kolkoozçon ba əmçiin azaltanii dunda odoo Buriaad keblen deere gargagdasan keden olon janziin mal azaliin tukai debteryydiigi delbelen kelcyylze tanilcuulka ba syyliin yjede garasan RSFSR-iin AKZ, BK(b) Namiin Burmozkom ba BMASSR-iin AKZ-iin togtooluud bolon nək. Dorz in biçegyydiigi kolkoozçon bykende tus tusdani oilguulan əkiin təlee ba tyyniigi bodoto kereg deere bejelyylkiin təlee tuiliin çadabaritaiqaar temeçeze, unşalgiin baişan bykende socialiis mal azaliin probleemiigi şiidkeke tukai gol çukala asuudaluudtai tanilcaka, maliin kool tezeeliin zyiliigi gamnaka, malaa dulaan bairada əbəlzyylke maliin karuusiigi narin sainaar tabika g. m. ton çukala asuudaluudiigi gyicedkekiin dykerigyydiigi emkidken tuskai ədəryydte keçeel jabuuldag bolkoni erkebişe çukala.

Jərə iimerkyyle gol asuudaluudiigi torualan unşalgiin baişanii kədəlməriiigi şuud şinedkeze oiriin cagaa eris kubilalta olkiin təlee byke nam komsomooliin ba zəbləl niitiin emkinyyd kyçeezangidan daiçalan oroko josotoi.

N. C-giin.

Komuniiztanuud ba komsomoolçuud geegdeze jabana

Aga. Əreenəin somonii „Kominteerne" arteeliin dergede unşalgiin baişan togtozo, yseg biçeg medeke ygei jabadaliigi usadkaka kədəlməridə gabşagaigaar orozo odoo 80 tukai suragçadiigi kabaaduulaad keçeelee jabuulza baina.

Ene zuura nege zigşyyritei zyil gebel, tus somonii nam ba komsomooliin geşyyd uul surguulida ton əcəən jabadag ba jamarç udaridalga egədəg ygei, gazaataini baidag baina. Uçar iime tula zokiko gazar Əreenəin namiin ba komsomooliin yyrte tuskai kemzee abça, deereki kədəlməridə idəbkiteigeer kabaadan udariduulka çukala.

Somoço mergen

Ene zurag deere: kara k.reseto mozlin Liinenski rajoonii „Main Negen" geze kolkooz tugaluudaa syygeer undaluulza baina.

Aanglo-Peersiin konceesiigi Peersiin zygees usadkasanii tukai Aangli bol Liige Naacada memoraandum ilgebe.

Zeneeve, 23 (T.) Aanglo-Peersiin gazariin tosonii kampaaniiin konceesiigi Peersiin zasagiin gazariin zygees usadkasanii tukai Liige Naaciin zəbləldə Aangliiin zasagiin gazaraas ilgegdesen memoraandum tunkaglagdaba. Ene memoraandum bolbol Aaigliiin zasagiin gazarii Peersede ilgeesen nooto dotork zanaltanuudiigi cəm dabtana. Aangliiin cereg in ongoconuudiigi Peersiin dalai abaaçagdasanii tukai memoraandum dotor juuç kelegdee ygei baina. Tus konceesiigi kuuçan kebteni oruulza, Aanglo-Peersiin kampaaniiin aşig tusiigi ebdeke jabadaluudiigi caraka byke kemzeenyydiigi abkiigi memoraandum bol Liige Naacaas ermelzene.

Niitiin kooliin aza yiledberinyydiin kədəlməridə eris kubilalta kiike

Bolşoviig nam bol olon niitiin kooliigi saizaruulka keregiigi onco çukala çanartai deere toolozo, olon niitiin kooliin yiledberinyydiigi şiidkekii çanartai gyicedkelyydiin ərgən zam deere gargan tabikiin təlee kamag byke kemzee jabuulganuudiigi kiisen ba odooç kiize baina,

Namiin T K-iin togtool ba syyliin sentiaabriiin pleenymiin togtooluud dotoroo kooliigi jamar argaar şuud tyrgen saizaruulka tukai todorkoi zaabarinuudiigi gyiced əgsən şuu.

Ene şiidkekii çanartai zaabarinuudiigi bejelyylkiin təlee bolşoviig josoor temecesen gazaraa nileed amzaltanuud baika baina, ene meteer te necekiin orodo azaltan aradiin aza amidaraliigi oportuniis josoor martasan gazaraa saizarakiin orodo ulam muudasan baina azai.

Ene ynen uçaruudiigi koto ba kədəegəəs idee kooliin gazaruud tukai biçesen zyilyyd deerees ilerne beze. Kerbee zarim negen idee kooliin gazaruud bol nileed jikeken amzaltatai baibaç Gorkopiitiigi byke deereni abaad yzebel urda tabigdasan enyyn tukai zoriigiigi gyicedkeze çadaa ygei. Mən iime uçar baidaluud kədəə aimaguudiin niitiin kooliin gazaruudiin kədəlməridə baidagiigi mənəə ədəriin dugaarta tolilogdoson zyilyydees gerçelegdene. Enyynii gol şaltagaan bol nam ba zasagiin gazaraas garsan togtooliigi oişoogoo ygei buzagai kereg mən azai.

Əəriin beledkeliin tukai asuudaliigi abaad yzebel sentiaabriiin pleenym bol „Kotiin azaltan aradiin kangaltiigi caaşani saizaruulka kereg bol təblyylsen beledkeliin təsəbiigi gyiced dyyrgeketei kamta kədəə azaliin kynese tezeeliin zyiliigi tuskailan totooson cengeer gərəndə kudaldan abka jabadaliigi emkidkeke ba enyyniigi ilangujaa kopiraaca. idee kooliin gazaruud ba busa emkinyydiin dotoriin beledkeliigi delgeryylke mərəər jabuulka josotoi." geze zaasan. Eene zaabari bol kotiin ba kədəə aimaguudiin idee kooliin gazaruud saitar oilgoo ygei. Buriaad-Mongol ulasiin AKZ-iin togtooliin josoor bol koto şadaraa 60 kiloom. dotor əəriin beledkeliigi jabuulkiigi korimzolson ba konveenciin togtooson cengees ynteigeer əəriin beledkel kiike ygeigi əəriin beledkel kiigçe emkinyydte çukalaçalan duradkaka geseniigi ebdesen uçaruud olon baina. (Gorzilso uusiin idee kooliin gazar) Teden bol əəriin beledkeliigi Deede-Ydiin bazaar deerees kynese tezeeliin zyiliigi kudaldan abka meteer jabuulka josotoi geze ukasan şuu.

Iime uçar baidaliin zarim gemiigi Gorkopiit bol ceke kariuucaka josotoi gebel BK(b) namiin Mozkomiin enyyn tukai togtooliigi saitar medeze baiza əəriingəə kədəlməriigi odoo kyrter şinedken baiguulza çadaa ygei. Mən tereçelen aimagiin emkinuud bol niitiin idee kooliigi saizaruulka tukai əəriingəə kədəlməriigi daiçalkai josoor emkidkeke, niitiin kooliigi saizaruulkiin təlee ynekeer bolşoviig josoor temeceke dura ygei jabadaliigi ecesl en usadkaka josotoi.

Bur. Mongol ulasiin beledken kangaka Narkomaadiin zygees idee kooliin gazaruudiin kədəlməridə eris kubilalta kiike kemzee barika ujalgatai azai.

Manai gabşagaiçuudiin uriaa

Bi bol Buriaad-Mongoliin „Praavda" ba „Yneniigi" 6 sariin bolzoroor zakiaad nadaçalan zakikiigi nəkəd: Doziin B, Sonoiin, Garmiin, Damdinii, Tekiin, Nikolain, Borogçoonii, Zilkiin, Grigooriin, Boldokiinii, Kankasain, Arkinçiin, Montoosonii, Cerenzabiin ba Şatalaalabiin gegçediigi nadamete əəsədəə zakiaad busadiigi Urikiigi naidanam.

Ynenii tuskai biçegçe Ç.C. Delegiin

* * *

Bi bol „Buriaad-Mongoliin Yneniigi" 3 sariin bolzoroor zakiaad nadaçalan zakikiigi nəkəd: Linkoviin Erden, Təmədiin Dabacerin, Dabaa Demberelin, Dondog Bazariin, Ceren Gənpeliin, Damba Kişegtiin, Balçin Badmiin, Daşa Zigmediin, Biiba Badmiin, Nima Rinçinii, Radnacuu Bykegoliin, Budazab Jakimiiv ba Gonçogcerin Dondogiin gegçediigi socialiis məriicəədə urinam.

Damdinsərən Bolkoin.

* * *

Bi bol „B-Mongoliin Yneniigi" 6 sariin bolzoroor zakibab mən 6 təkerig əgçə Cagaan-Uuliin somonii „Ulaan-Tujaa" arteeliin dergedeki jike nasatanii surguuliin ba ekeneriin cuglaanii təleəlegçədiin cuglaanii nere deere kojor kojor keseg 3 sariin bolzoroor zakiza 12 təkerig şuudanii gazaraa tuşaagaad nadaçalan əəsədəə zakiza abka ba nutagiin sain duranii emkiin nere deere „B-M. Ynen" sonin za kiigi əəriin nəkəd: Darma Davaanii, Cezidma Galdanii, Balzima Namcaraiin, Zodbo Zoltiin, Dorze Cedenii Bulma Buriuugiin, D. Zalcanii, Kanda Nimiin, Balma Bolodiin, Cujan Cerenii, Daşinima Tagariin, Çimeddorze Naimanii, Mənkə Namzaliin, Namcarai Namzaliin, Sanzazab Cerenii, Gonbo Bijigiin, Ajuuşa Rinçenii Zamcaran Dorziin, Canzid Zambaliin, Medegmaa Cangadiin, Ab da Bazariin, Dara Delgeriin, jondan Minteqiin, Medog Cerinii, Samba Vaançagiin, Balze Linkoviin, jondan Zamjanii, Rinçen Batiin, Cagaan-Uuliin somonii ekin şatiin surguuliiin bagşanar: Balzenima Çimediin, Daşa Rinşenii, (uridiin somonoos, Jəm Sytumiin, M şeg Baldanii, Galcan Rabdanii gegçediigi cokom zakika beze geze naidaza socialiis mericəədə urinam.

Namdag Galdanii.

Soninii erkilegçiigi orologço D. Cedenii.

Rabfaagiin keçeel bol 1932 onii janvaari negenees ekilne.

Zyyn-Sibiriin ulasiin Yniversiteediin rabfaagta oroko medyylge bariqçadta medeecegdene. Keçeel bol Juuna-Komunaariin gudamzadaki № 22 gerte baidag Tataariin № 3 surguulida bolko.

Rabfaagiin 2, 3-ba 4 dygeer kyyrsenyydte orokiigi kysegçediin medyylgenyyd mən tende abtaka baina. Tyryyçiin eelzeende buriaaduud abtaka.

Direegce.

В-Удинск. ВГИ. зак. № 3126 Бурлит № 222 Тираж. 3100